

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส7711
รับที่ : ธ15877/55
วันที่ : 07 ธ.ค. 55 เวลา : 10:38

ที่ ศธ ๐๓๐๒.๒/๔๘๑๕

กระทรวงศึกษาธิการ
กพม. ๑๐๓๐๐

๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

สพด.รับที่ 726
วันที่ 7 ธ.ค. 2555
เวลา 11:10

เรื่อง (ร่าง) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑๐๐ ชุด

๑. เรื่องเดิม

ปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นับเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากประเทศต่างๆ ในทุกภูมิภาคของโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือกำลังพัฒนา ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขและการเพิ่มผลผลิต และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนทั้งสิ้น สำหรับประเทศไทยการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญร่วมกันในการยกระดับการแข่งขันของภูมิภาค การร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างกัน นำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (single market) เพื่อรองรับการปรับตัวการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานอย่างเสรี โดยเฉพาะการพัฒนามาตรฐานทางการศึกษาร่วมกันของสถาบันการศึกษาในภูมิภาค และการรับรองระบบเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างกัน จะนำไปสู่การขยายโอกาสทางการศึกษาของบุคลากรในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้เป็นมาตรฐานเทียบเท่ากับอาเซียนหรือนานาชาติ กลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนากำลังคนสู่มาตรฐานสากล คือ การพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework – NQF) โดยใช้ระบบคุณวุฒิเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคลที่เชื่อมโยงคุณวุฒิการศึกษากับการเทียบโอนประสบการณ์ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยที่อยู่ในวัยแรงงานมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งมองเห็นถึงเส้นทางการเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างชัดเจน และยังเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพของบุคคลตามระดับคุณวุฒิอีกด้วย

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑ โดยมีกรอบการดำเนินงานข้อที่ ๒) พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อรับรองความรู้เชิงวิชาการ สมรรถนะวิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ... และในยุทธศาสตร์ที่ ๘ : พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรการให้พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

/๒. การดำเนินงาน

๒. การดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิจัยจำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้ ๑) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ: กรณีศึกษากรอบคุณวุฒิทางการศึกษาของต่างประเทศ ๒) การวิจัยและพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และ ๓) การวิจัยและพัฒนากรอบการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ อีกทั้งยังได้เข้าร่วมประชุมและศึกษาดูงานจากประเทศต้นแบบที่ใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติจนประสบผลสำเร็จ รวมถึงมีการจัดประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงาน องค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์เป็น (ร่าง) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เสนอคณะกรรมการสภาการศึกษาดำเนินนโยบายและแผนการศึกษา และที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยให้ปรับแก้ไขให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักการ ยุทธศาสตร์ และมาตรการของ (ร่าง) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ไปดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน โดยให้มีการเร่งรัดการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ยังระบุให้มีการจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพระดับต่างๆ สนับสนุนการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม

๔. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติจะเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งพัฒนาระบบการประเมินผลที่เน้นสมรรถนะ เพื่อประกันคุณภาพว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้และสมรรถนะที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เป็นกลไกส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสร้างเสริมประสบการณ์การทำงาน ไม่มุ่งเน้นแต่การเรียนรู้เพื่อให้ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรอย่างเดียว

๕. สาระสำคัญของเรื่อง

๕.๑ วัตถุประสงค์

๑) เป็นกลไกสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพของภาคการผลิตและบริการกับระบบคุณวุฒิทางการศึกษาของสถาบันการศึกษาผ่านกระบวนการการศึกษา อบรม ทดสอบ วัดและประเมินผล ทั้งด้านการเรียนรู้และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และการเทียบโอนประสบการณ์และความรู้เดิม (Recognition of Prior Learning – RPL) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งจะนำมาสู่การยกระดับคุณวุฒิวิชาชีพ และเพิ่มขีดความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา (Widening Education Participation) รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ของกำลังแรงงาน

๒) สนับสนุนนโยบายการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การยกระดับและสร้างมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาให้มีความเป็นมาตรฐานและสามารถเทียบเคียงกับนานาชาติ

๓) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทยกับกรอบคุณวุฒิที่เป็นสากลในระดับนานาชาติ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านกำลังคนในตลาดแรงงานของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมตลาดแรงงานให้มีการแข่งขัน สามารถเคลื่อนย้ายกำลังแรงงาน นักเรียน นักศึกษาระหว่างภูมิภาค (Mobility of Manpower and Student) ได้อย่างอิสระและคล่องตัว

๕.๒ โครงสร้างกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

โครงสร้างของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ๑) ระดับและองค์ประกอบของระดับคุณวุฒิ ๒) กลไกการเชื่อมโยงเพิ่มเติม/เทียบเคียง และ ๓) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ระดับและองค์ประกอบของระดับคุณวุฒิ (Levels) เป็นระดับสมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานตามขอบเขตความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาจากการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเชื่อมโยงกับระดับคุณวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงปริญญาเอก แบ่งเป็น ๔ ส่วน คือ ๑) ความรู้ ๒) ทักษะ ๓) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ ๔) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาจากการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีข้อกำหนดขอบเขตที่แตกต่างกันตั้งแต่ระดับง่ายไปยากจากระดับ ๑ - ๔ ซึ่งมีลักษณะเป็นแกนกลาง (Core) ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับกำลังคนในแต่ละกลุ่มสาขาอาชีพ/วิชาชีพ

๒) กลไกการเชื่อมโยงเพิ่มเติม/เทียบเคียง ความเชื่อมโยงของผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาและสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการกับระดับคุณวุฒิในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา/วิชาชีพนั้น มิได้เป็นไปอย่างอัตโนมัติ ต้องมีกลไก/ระบบการเข้าสู่ระดับคุณวุฒิที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา เพื่อให้บุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์หรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงานที่สามารถเทียบโอนหรือเพิ่มเติม เพื่อให้ได้รับการรับรองและยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๓) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ ตั้งแต่ ม.ต้น ม.ปลาย ปวช. ปวส. ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท ป.บัณฑิตชั้นสูง และ ป.เอก ต้องมีความเชื่อมโยงและสามารถเทียบเคียงกับระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่เทียบเคียงได้กับระดับคุณวุฒิ ๑ - ๔ ซึ่งสามารถเพิ่มเติมได้ด้วยการศึกษาอบรม และผ่านการทดสอบ วัดและประเมินผล รวมทั้งการสะสมหน่วยการเรียนรู้ และการเทียบโอนประสบการณ์จากการทำงานในแต่ละสาขาวิชา/วิชาชีพ

๕.๓ ยุทธศาสตร์และมาตรการ

เพื่อนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สมาคม/องค์กรวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพและ/หรือกลุ่มอาชีพ กับสถาบันการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามระดับคุณวุฒิ เพื่อสนองตอบความต้องการกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

/มาตรการ

มาตรการ :

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติซึ่งประกอบด้วยหน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ฝ่าย (สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และสมาคม/องค์กรวิชาชีพ) รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำหน้าที่บริหาร และจัดการให้เกิดระบบคุณวุฒิแห่งชาติที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักการและแนวทางที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

๒) ออกแบบและพัฒนาระบบคุณวุฒิแห่งชาติที่ลงรายละเอียดในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาให้คำปรึกษาแนะนำในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงาน เพื่อให้เห็นภาพของการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมก่อนที่จะมีการดำเนินการขยายผลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาขาอาชีพต่อไป

๓) รัฐสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สมาคม/องค์กรวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพและ/หรือกลุ่มอาชีพ กับสถาบันการศึกษาในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบระบบ การจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ การฝึกอบรมและพัฒนาคณาจารย์ ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้บริหาร ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ตลอดจนการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ โดยค่าใช้จ่ายเพื่อวิจัยและพัฒนา การพัฒนาคณาจารย์ ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถาบันการศึกษา ผู้บริหาร ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ รวมทั้งการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการของนักเรียน นักศึกษา สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้สองเท่าของค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริง

๔) ให้สถานประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐ เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนากำลังคนกับสถาบันการศึกษา ทั้งด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบระบบการจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ การฝึกอบรมและพัฒนา คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถาบันการศึกษา ผู้บริหาร ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการร่วมกัน ตลอดจนการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาวิจัย และการนำไปพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ

๕) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้องในการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปดำเนินการ โดยการประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสารและสิ่งพิมพ์ เพื่อการเผยแพร่ รวมทั้งจัดทำคู่มือการดำเนินงานของหน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการรับรู้ รับทราบ เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๖) ดำเนินการฝึกอบรมหน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบคุณวุฒิแห่งชาติ ในเรื่อง การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (competency standards) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน/โปรแกรมอบรมฐานสมรรถนะ (competency based curriculum/ training) การประเมินสมรรถนะ (competency assessment) การทดสอบ วัดและประเมินผลเพื่อการรับรองระดับคุณวุฒิและการเทียบโอนประสบการณ์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับขอบเขตความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

มาตรการ :

๑) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาร่วมออกแบบ พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (work integrated learning)

/และการฝึกอบรม

และการฝึกอบรมในรูปแบบที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และตลอดเวลา สอดคล้องกับสาขาวิชา โดยดำเนินการทดลองนำร่องระหว่างสถานประกอบการ สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพและความพร้อม และสมาคม/องค์กรวิชาชีพ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน และสามารถผลักดันให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒) ดำเนินการให้มีการจัดทำทะเบียนมาตรฐานหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา/วิชาชีพ โดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่แสดงให้เห็นถึงระดับสมรรถนะ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชา/วิชาชีพ เพื่อการทดสอบ วัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน/เทียบโอนประสบการณ์ รวมทั้งการให้การรับรองคุณวุฒิจำแนกตามระดับคุณวุฒิ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาระบบการทดสอบ วัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนเทียบโอนประสบการณ์จากการทำงาน การสะสมหน่วยการเรียนรู้และการให้การรับรองผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ จำแนกตามระดับคุณวุฒิ

มาตรการ :

๑) ดำเนินการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนทั้งในสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคคลในแต่ละระดับคุณวุฒิที่เชื่อมโยงกับคุณวุฒิทางการศึกษาของสถาบันการศึกษา ผ่านสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ โดยรัฐส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับระบบคุณวุฒิแห่งชาติ และให้ภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา

๒) ดำเนินการออกแบบระบบการทดสอบ การวัดและประเมินผล ทั้งสถาบันการศึกษา คณาจารย์ ครู และผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ รวมทั้งการให้การรับรองมาตรฐานหลักสูตรที่จัดโดยสถาบันการศึกษา และ/หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากฝึกปฏิบัติและ/หรือจากการทำงาน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการบ่งชี้คุณลักษณะของความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะ (ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์) ที่สัมพันธ์กับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามความต้องการของสถานประกอบการ ทั้งสมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อการเทียบโอนและยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยให้เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างฝ่ายผู้กำลังแรงงาน ผู้ผลิตกำลังแรงงาน และสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้ผลการเรียนรู้ที่ผ่านการทดสอบ วัด และประเมินผล มาสะสมเป็นหน่วยการเรียนรู้เพื่อการเทียบโอน อันเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ที่อยู่ในตลาดแรงงานและผู้ที่ยอยู่นอกระบบโรงเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการเทียบประสบการณ์/เทียบความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการทำงานหรือการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่น (Recognition of Prior Learning-RPL หรือ Validation of Experiences) โดยเติมเต็มเฉพาะส่วนที่ขาด เพื่อให้ได้รับคุณวุฒิทางการศึกษาตามที่ต้องการ รวมทั้งได้รับการรับรองคุณวุฒิในแต่ละระดับตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

/๕) ดำเนินการ....

๔) ดำเนินการออกแบบและพัฒนาระบบการติดตามและประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และมาตรฐานคณาจารย์ ครู และผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ เพื่อการรับรองและประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้ผ่านการศึกษา/อบรม ว่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะ (ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์) ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาของสถาบันการศึกษา และระดับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถให้แก่สถาบันการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

มาตรการ :

๑) ลดบทบาทของภาครัฐจากการจัดการศึกษาเป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับนโยบายและแผนคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุน

๒) กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เพื่อความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารงานบุคคล การเงินและงบประมาณ วิชาการและการบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาที่มุ่งสู่เป้าหมายคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาและสนองตอบความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓) ปรับระบบการจัดสรรเงินอุดหนุนจากเดิมที่จัดสรรผ่านสถานศึกษาหรือด้านอุปทาน มาเป็นการจัดสรรผ่านตัวผู้เรียนหรือด้านอุปสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของสถานศึกษาภายใต้ตลาดบริการการศึกษาที่มีการแข่งขันอย่างเท่าเทียมกัน

๔) ให้คณาจารย์และครูในสถาบันการศึกษาสามารถลาไปศึกษาและเรียนรู้ รวมทั้งการศึกษาและวิจัยร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา รวมทั้งการคิดค้น/สร้างนวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการ อันเป็นการเพิ่มทักษะ ความรู้ความสามารถของคณาจารย์และครูในสถาบันการศึกษาให้ก้าวทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้มีประสบการณ์ในวิชาชีพมาเป็นอาจารย์/นักวิจัยในสถาบันการศึกษา

๕) สถาบันการศึกษาที่ร่วมดำเนินการกับสถานประกอบการ ต้องจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ควบคุมการฝึกในสถานประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจทางด้านทฤษฎีและวิชาการที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากความรู้ในด้านปฏิบัติ เพื่อให้สามารถกำกับดูแลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร และมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชา/อาชีพ และระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๕.๔ เจือนไขความสำเริง:

๑) จัดให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ โดยในระยะแรกให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่หน่วยงานกลาง ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ สร้างความเข้าใจ และประสานการจัดทำแผนปฏิบัติงานขององค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการ

๒) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติแก่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน ด้วยการนำเสนอข้อมูลกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ทั้งในการประชุมระดับองค์กรหลัก และการประชุมในระดับหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมผลักดันและนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๓) สร้างความร่วมมือจากผู้แทนองค์กรหลักด้านการศึกษา และภาคการผลิตและบริการ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติภาพรวม โดยใช้ความเข้มแข็งของระบบคุณวุฒิการศึกษาแต่ละ ระดับ/ประเภทที่มีอยู่แล้ว ร่วมกันหาแนวทางผลักดันกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรที่มี ศักยภาพและความมุ่งมั่นจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และสนับสนุน ทรัพยากรที่จำเป็น

๔) องค์กรหลักด้านการศึกษา ต้องสร้างระบบงานที่สนับสนุนและเอื้อต่อการดำเนินงาน ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ทั้งด้านแนวนโยบาย ด้านวิชาการ ด้านการเงินงบประมาณ และด้านบุคลากร โดยอาจเป็นการขยายหรือพัฒนางานเดิมที่เกี่ยวข้อง หรือแยกส่วนงานนี้ออกมาเป็นอิสระ เพื่อการขับเคลื่อนที่ คล่องตัว

๕) ควรให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิของชาติกับกรอบคุณวุฒิของนานาชาติ ด้วยการสร้างเครือข่ายต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เช่น ประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เยอรมัน ฟินแลนด์ เป็นต้น โดยประสานให้เกิดความร่วมมือในแง่ องค์ความรู้ ประสบการณ์ และผู้เชี่ยวชาญที่จะมาให้ความช่วยเหลือ

๖) ควรมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นระยะๆ โดยอาจเริ่ม ดำเนินการในส่วนที่มีความพร้อมก่อน เช่น อาจจัดทำบัญชีรายชื่อ (Profile) ของกลุ่ม/อาชีพ กลุ่มวิชาชีพ/กลุ่ม อุตสาหกรรมธุรกิจและบริการ ที่มีความพร้อมในการร่วมดำเนินการพัฒนาและผลิตกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

๗) ควรมีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติสู่ผู้ปฏิบัติ ที่ เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มสถาบันการศึกษาและกลุ่มอุตสาหกรรม หรือกลุ่มวิชาชีพ/ กลุ่มอาชีพเฉพาะ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยส่วนกลางทำหน้าที่กำหนด นโยบายและจัดทรัพยากรสนับสนุนตามความจำเป็น

๘) มีระบบการกำกับติดตามประเมินผล การศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนาาระบบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อให้สามารถเทียบเคียงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในระดับภูมิภาค และนานาชาติ

๙) จัดให้มีกลไกในการบังคับใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป็น กฎกระทรวง

๖. รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำยุทธศาสตร์ และมาตรการไปดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการการจัดการศึกษาตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
โทร. ๐๒ ๖๖๘๗๑๒๓ ต่อ ๒๔๑๔
โทรสาร ๐๒ ๒๔๓๒๗๘๗